

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

April 2021

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

Danmarks indsats i Arktis

Opfølgning i sagen om Danmarks indsats i Arktis (beretning nr. 16/2012)

24. marts 2021

RN 704/21

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om Danmarks indsats i Arktis, som blev indledt med en beretning i 2013. Vi har tidligere behandlet sagen i notater til Statsrevisorerne af 21. februar 2014, 1. november 2016 og af 12. juni 2018.

Konklusion

Rigsrevisionen konstaterer, at den danske stat og Grønlands Selvstyre i efteråret 2018 har aftalt en ny plan for produktionen af grønlandske søkort, hvor det sidste søkort skal leveres ved udgangen af 2026. Rigsrevisionen kan videre konstatere, at Geodatastyrelsen har et efterslæb på grund af COVID-19, men at styrelsen forventer at kunne opfylde produktionsmålet i 2026. Geodatastyrelsen har oplyst, at styrelsens nye produktionssystem forventes endeligt implementeret medio 2021.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- hvorvidt Geodatastyrelsen indfrier de planlagte årlige mål for produktionen af grønlandske søkort, så det sikres, at den samlede produktion af søkort realiseres inden udgangen af 2026.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i september 2013 en beretning om Danmarks indsats i Arktis. Beretningen handlede om de danske myndigheders indsatser for sikker sejlads, SAR-beredskabet samt havmiljø og havmiljøberedskab i rigsfællesskabets dele af Arktis, dvs. Færøerne og Grønland.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det foruroligende, at Danmarks indsats ikke i alle tilfælde var tilpasset de ændrede risici for mennesker og miljø, som følger af den øgede sejlads i de grønlandske farvande.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgingspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgingspunkt	Status
1. Statsministeriets præcisering af ansvarsfordelingen mellem Justitsministeriet og Forsvarsministeriet for eftersøgnings- og redningsberedskabet (SAR).	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 21. februar 2014.
2. Erhvervs- og Vækstministeriets implementering af skærpede nationale tiltag og løbende afklaring af, hvordan internationale og nationale tiltag bedst kan forebygge skibssulykker i de grønlandske farvande.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 1. november 2016.
3. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets (Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets) arbejde med at sikre, at produktionen af søkort for Grønland følger den fastlagte plan frem mod målet om 73 søkort i 2018 (Geodatastyrelsen overgik fra Miljøministeriet til Energi-, Forsyning- og Klimaministeriet i juni 2015).	Behandles i dette notat.
4. Forsvarsministeriets kontrol med skibe i grønlandske farvande ved at gennemføre havmiljøanråb.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 12. juni 2018.
5. Forsvarsministeriets initiativ for at få havmiljøspecialister ombord på Forsvarets skibe i Arktis og ministerens initiativer – baseret på resultaterne af analysen af opgaveløsningen i Arktis – på SAR-området og til bekæmpelse af havmiljøforurening	Første del af opfølgingspunktet om ombordværende havmiljøspecialister er afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 1. november 2016. Sidste del er afsluttet med notat til Statsrevisorerne af 12. juni 2018.
6. Miljø- og Fødevareministeriets vurdering af behovet for opdatering af retsgrundlaget for beskyttelse af havmiljøet, herunder om Miljø- og Fødevareministeriet og Forsvarsministeriet vurderer, om opfølgningen på havmiljøanordningen kan styrkes.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 12. juni 2018.

5. Vi redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen på det punkt, der ikke tidligere er afsluttet.

Rigsrevisionen har valgt at foretage opfølgningen primo 2021, fordi Miljø- og Fødevareministeriet (nu Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet) i notatet til Statsrevisorerne af 12. juni 2018 oplyste, at produktionen af grønlandske søkort frem til udgangen af 2020 ville være under genetablering, og fordi der ikke forelå en ny plan for produktionen af de resterende 41 søkort.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets initiativer

6. Rigsrevisionen gennemgår i det følgende Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets initiativer i forhold til det udestående opfølgningsskema. Gennemgangen er baseret på materiale fra ministeriet.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets produktion af søkort for Grønland

7. Statsrevisorerne bemærkede, at det med de ændrede risici var særligt væsentligt, at de danske myndigheder styrkede de forebyggende indsatser i Arktis.

8. Det fremgik af beretningen, at Geodatastyrelsen opdaterer og udarbejder nye søkort for bl.a. at undgå skibssulykker i de grønlandske farvande. Produktionen skulle øges væsentligt for at nå det fastsatte mål om 73 søkort i 2018. Forudsætningen for at nå målet var et nyt produktionssystem, som fortsat krævede udvikling. Styrelsen ville prioritere udviklingen af dette produktionssystem for at sikre, at målet om de 73 nye søkort i 2018 kunne nås.

9. Miljøministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at Geodatastyrelsens produktionssystem løbende blev optimeret for at opnå en gradvist øget produktion pr. år frem mod 2018.

10. I notat til Statsrevisorerne af 1. november 2016 konstaterede Rigsrevisionen, at samarbejdsaftalen mellem Geodatastyrelsen og Grønlands Selvstyre om levering af søkort var under genforhandling. Det skyldtes, at produktionsmålet for 2018 ikke kunne nås på grund af udflytningen til Aalborg i 2016.

11. I notat til Statsrevisorerne af 12. juni 2018 konstaterede Rigsrevisionen, at der endnu ikke forelå en ny plan for Geodatastyrelsens produktion af grønlandske søkort, og at der ikke var færdiggjort grønlandske søkort i 2016 eller i 2017. Der var derfor ingen viden om, hvornår det sidste af de 73 oprindeligt planlagte søkort kunne leveres. Geodatastyrelsen vurderede, at produktionen frem til udgangen af 2020 ville være under genetablering. Rigsrevisionen ville derfor fortsat følge Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets arbejde med at producere de 41 resterende søkort, herunder etableringen af et nyt produktionssystem hos Geodatastyrelsen efter udflytningen.

12. Rigsrevisionens opfølgning viser, at den danske stat og Grønlands Selvstyre i efteråret 2018 indgik en samarbejdsaftale om en ny produktionsplan for de resterende 41 søkort. Aftalen blev justeret i efteråret 2020 og betyder, at det sidste søkort skal leveres i 2026.

Søkortlægning

Nye søkort udarbejdes på basis af ældre søkort og nye søopmålinger, nye landkort over kystlinjen samt indberetninger fra myndigheder og borgere om ændringer af forhold til søs. Derved bliver søkortene mere nøjagtige. Derefter kan de bruges til GPS-baseret navigation, hvilket de ældre kort ikke understøtter.

13. Tabel 1 viser status primo 2021 for produktionen af søkort efter den nye aftale med Grønlands Selvstyre.

Tabel 1
Geodatastyrelsens planlagte og realiserede produktion af søkort for at opfylde samarbejdsaftalen fra 2018 (justeret 2020)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	I alt
Planlagt i alt – akkumuleret	34	37	41	43	49	55	61	67	73	
Planlagt årlig søkortproduktion	2	3	4	2	6	6	6	6	6	41
Realiseret søkortproduktion, primo 2021	2	3	0	3						
Realiseret i alt, akkumuleret primo 2021	34	37	37	40						
Samlet efterslæb +/- primo 2021	-	-	÷4	÷3						

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Geodatastyrelsen.

Det fremgår af tabel 1, at Geodatastyrelsen i perioden frem til begyndelsen af 2021 har produceret 40 ud af de 73 søkort, der skal leveres ved udgangen af 2026. Det fremgår også, at produktionen af søkort forventes at stige til 6 om året fra 2022 og frem. Endelig fremgår det af tabellen, at styrelsen i 2021 skal producere 3 søkort for at fastholde produktionen.

Geodatastyrelsen har oplyst, at produktionen i 2020 er blevet forsinket på grund af COVID-19 og restriktioner vedrørende fysisk tilstedeværelse på arbejdspladsen. De 4 søkort, der var planlagt til 2020, bliver dog færdiggjort i 1. kvartal 2021, og styrelsen forventer stadig at kunne opfylde målet om at færdiggøre de 73 aftalte søkort i 2026.

14. Efter udflytningen af Geodatastyrelsen traf styrelsen beslutning om at indføre ét samlet produktionssystem for søkort. Formålet er at opnå en effektivitet i forbindelse med udvikling og vedligehold af systemet, da det nu kun er ét produktionssystem, som skal serviceres. Produktionsressourcerne bliver også mere fleksible, da medarbejdere nemmere kan allokere mellem den grønlandske og danske produktion af søkort. Styrelsen har oplyst, at implementeringen af det nye produktionssystem forløber tilfredsstillende, og at det forventes implementeret i både den grønlandske og den danske produktion af søkort medio 2021. Endvidere har styrelsen gennemført en omorganisering og styrket antallet af ressourcer og kompetencer, som har direkte relation til søkortproduktionen.

15. Rigsrevisionen kan konstatere, at der foreligger en ny plan for produktionen af grønlandske søkort, hvor det sidste søkort skal leveres ved udgangen af 2026. Rigsrevisionen kan videre konstatere, at Geodatastyrelsen har et produktionsefterslæb på grund af COVID-19, men at styrelsen forventer at kunne opfylde produktionsmålet i 2026. Rigsrevisionen kan endvidere konstatere, at styrelsen forventer det nye produktionssystem endeligt implementeret medio 2021.

16. Rigsrevisionen vil fortsat følge, om Geodatastyrelsen indfrier de planlagte årlige mål for produktionen af grønlandske søkort, så det sikres, at den samlede produktion af søkort realiseres inden udgangen af 2026.

Lone Strøm